

- Беларусь і Газпрам падпісалі пагадненне аб продажы 50% акцыяў Белтрансгазу.
- Была скасаваная значная частка сацыяльных ільготаў.
- Субсідыя пастаўшчыкам давальніцкай нафты дасягнула 90% мыты на ўвоз нафты.
- За студзень-сакавік быў перавыкананы гадавы плян па зборы экспартных мытаў.
- Пачало працаваць Бюро крэдытных гісторыяў.

Палітыка: Беларусь будзе здабываць нафту ў Іране

У траўні адбыўся афіцыйны візыт у Беларусь прэзідэнта Ірана М. Ахмадынежада. Галоўным вынікам візыту стала дамоўленасць аб удзеле Беларусі ў распрацоўцы радовішча нафты Джуфэйр, якое дазволіць здабываць да 1.5 млн тон нафты ў год. Такая магчымасць трохі зменшыць залежнасць беларускай эканомікі ад ваганняў сусветных коштаў на нафту. Аднак высокі кошт гэтага праекта можа запатрабаваць прыцягнення да яго дадатковых удзельнікаў, што зьнізіць яго патэнцыйную прыбытковасць. Апроч таго, развіццё стасункаў з Іранам можа негатыўна паўплываць на развіццё стасункаў Беларусі з ЭЗ.

Рэальны сектар: спад у харчовай прамысловасці спыніўся

У студзені-красавіку тэмп росту ВУП павялічыўся да 8.7% г/г (8.4% г/г у студзені-сакавіку). Гэта адбылося дзякуючы спыненню спаду ў харчовай прамысловасці і паскарэнню росту ў хімічнай прамысловасці. Аднак асноўная праблема харчовай прамысловасці – спад вытворчасці цукру – захавалася. Паскарэнне росту ў хімічнай прамысловасці тлумачылася рэзкім павелічэннем вытворчасці калійных угнаенняў, што абумоўлена вельмі нізкай базай мінулага году, калі калійныя ўгнаенні амаль не выпускаліся.

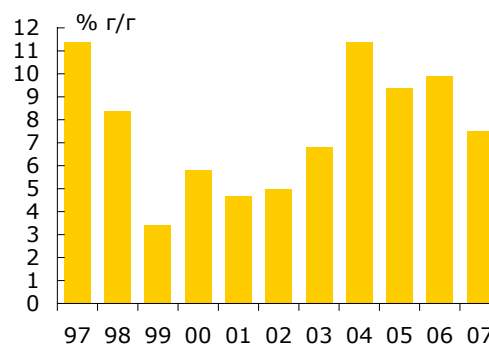
Уплыў энэргетычных шокаў на фінансавы стан прадпрыемстваў выявіўся ў запавольненні росту прыбытку. У студзені-сакавіку чысты прыбытак вырас толькі на 6.5% г/г (23.6% г/г у 2006 г.). Гэта было абумоўлена зніжэннем прыбытку ў нафтапрапрацоўцы і, адпаведна, у прамысловасці. У выніку рэнтабельнасць у цэлым па эканоміцы скарацілася з 13.6% у студзені-сакавіку 2006 г. да 11.9% у студзені-сакавіку гэтага году. Аднак відавочна, што вынікі падаражання энэрганосьбітаў для фінансаў прадпрыемстваў праявіліся яшчэ ня цалкам, што тлумачыцца збоўшага захаваннем істотнай дзяржаўнай падтрымкі, магчымасці якой будучы абмяжоўвацца адпаведна з ростам коштаў энэрганосьбітаў.

Структурныя тэндэнцыі: скасаванне шэрагу сацыяльных ільготаў

Сацыяльная палітыка. У траўні абедзве палаты беларускага парламэнту прынялі Закон “Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах...” (пачне дзейнічаць з 1 студзеня 2008 г.). Ён скасоўвае альбо істотна скарачае льготы большасці катэгорый грамадзян, звязаных з праездам на транспарце, аховай здароўя, санітарна-курортным лекаваннем, аплатай паслугаў ЖКГ і інш. Унясенне Закону ў парламент абгрунтавалася неабходнасцю пераходу да адраснага прынцыпу сацыяльнай падтрымкі. Аднак механізмы такой падтрымкі будучы уведзены праз указ, падрыхтока якога пачалася толькі пасля прыняцця Закону.

Насельніцтва: 9.71 млн чалавек
Прамысловасць / ВУП: 27.6%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.5%
Інвестыцыі / ВУП: 24.3%
Экспарт: Расія 35%, ЭЗ 46%
Імпарт: Расія 59%, ЭЗ 22%

Динаміка рэальнага ВУП

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу. Прагноз на 2007 г. – Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Дасьледчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарава, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

Пераклад на беларускую мову ажыццяўляецца пры падтрымцы часопіса “Новая Эўропа”, <http://n-europe.eu/>

© Дасьледчы цэнтр ІПМ, 2007

На фоне адмены ільготаў для шырокіх колаў насельніцтва віцэ-прэм'ер У. Сямашка заявіў аб недастатковай сацыяльнай падтрымцы дырэктароў дзяржаўных прадпрыемстваў і аб сваім даручэнні Міністэрству працы распрацаваць захады па павышэнні іх сацыяльнага статусу. Такім чынам, пасля энэргетычных шокаў у Беларусі выявіліся тэндэнцыі да зьменаў прыярытэтаў у сацыяльнай палітыцы.

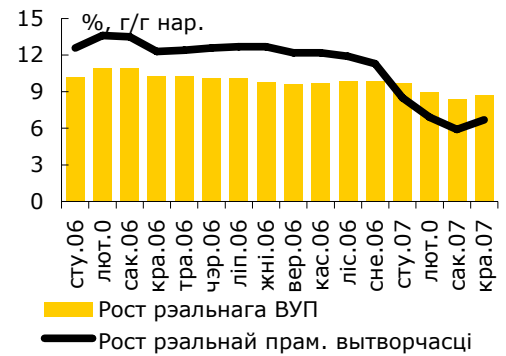
Энэргетыка. У траўні ААТ "Газпрам" і Дзяржкамітэт па маёмасці Беларусі падпісалі дамову куплі-продажу акцыяў ААТ "Белтрансгаз" у адпаведнасці з папярэдне ўзгодненымі ўмовамі (продаж 50% акцыяў роўнымі часткамі ў чатыры этапы цягам 2007–2010 гг. за USD 2.5 млрд). Беларускі бок узяў на сябе абавязкі, што да завяршэння ўгоды акцыі, якія належыць прадаць Газпраму, ня могуць быць адчужаныя, абцяжараныя ці перададзеныя ў заклад. Акрамя таго, у дадатак да дамовы быў узгоднены шэраг іншых умоваў функцыянавання СП: павышэнне аптовай нацэнкі Белтрансгазу канчатковым спажыўцам Беларусі (да USD 11 за 1000 м³ да 2011 г. пры захаванні транзитнай загрузкі на ўзроўні 52%) і рост кошту транзыту (з USD 1.45 да USD 2 за 1000 м³ на 100 км да 2011 г.), а таксама абавязак беларускага боку не ўводзіць "залатую акцыю" на прадпрыемстве. Падпісанне гэтага пагаднення пазбаўляе Газпрам патэнцыйных перашкодаў ў набыцці 50% акцыяў Белтрансгазу і павышае верагоднасць заканчэння ўгоды на ўзгодненых у студзені 2007 г. умовах.

Вонкавы гандаль: субсідыя пастаўшчыкам давальніцкай нафты дасягнула 90% мыты

У студзені-сакавіку дэфіцыт гандлю таварамі дасягнуў USD 855.4 млн (USD 162.3 млн у папярэднім годзе), бо тэмпы росту імпарту (21.1% г/г) значна перавысілі тэмпы росту экспарту (6.3% г/г). Найбольшы дэфіцыт назіраўся ў гандлі прамежкавымі таварамі (USD 729.8 млн у параўнанні з USD 219.5 млн у папярэднім годзе). Рост дэфіцыту ў гандлі прамежкавымі таварамі быў абумоўлены скарачэннем на 20% экспарту нафтапрадуктаў пасля адмовы большасці расейскіх кампаніяў ад ажыццяўлення перапрацоўкі давальніцкай нафты на беларускіх прадпрыемствах. З мэтай аднаўлення аб'ёмаў перапрацоўкі і экспарту нафтапрадуктаў з 1 траўня ўрад усталяваў бюджэтную субсідыю пастаўшчыкам давальніцкай нафты у памеры 90% ад мыты на ўвоз нафты (дадзены паказчык будзе пераглядацца штомесяц). Верагодна, такая субсідыя будзе існаваць да стварэння Беларускай нафтавай кампаніі, пасля чаго дадзеныя субсідыі атрымае гэтая кампанія, а не расейскі бізнэс.

Павелічэнне дэфіцыту гандлю таварамі адбывалася і за кошт астатніх групаў тавараў. У прыватнасці, гандаль спажывецкімі таварамі прынёс дэфіцыт у памеры USD 139 млн (USD 34.7 млн у мінулым годзе). Гэта было абумоўлена хуткім ростам фізычных аб'ёмаў імпарту нехарчовых тавараў (на 27.4% г/г) і скарачэннем экспарту харчовых тавараў (на 11.7% г/г). Фізычныя аб'ёмы імпарту харчовых тавараў таксама скараціліся, хоць і ня так істотна (на 1.1% г/г), што можа сьведчыць аб узмацненні пратэкцыянізму. У дадатак да ўжо існуючых захадаў з мэтай скарачэння нехарчовага імпарту Савет міністраў распрацаваў праект указу па стымуляванні вытворчасці імпартазамяняльных тавараў. Такім чынам, урад спрабуе змагацца з дэфіцытам у вонкавым гандлі пры дапамозе адміністрацыйных мэтадаў.

ВУП і прамысловая вытворчасць

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

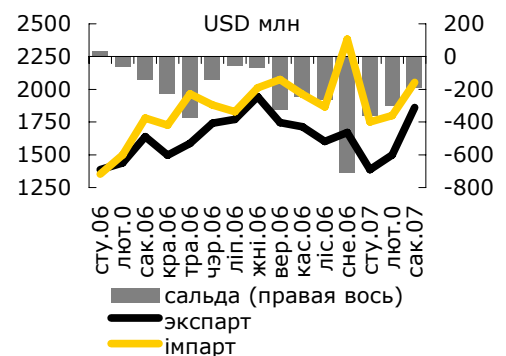
Рэнтабельнасць рэалізаванай прадукцыі ў студзені-сакавіку 2007 г.

галіны прамысловацці:	рэнтабельнасць	змяненне
Прамысловасць, у т.л.:	12.6	-2.8
электраэнергетыка	13.5	0.9
паліўная	7.9	-23.8
чорная металургія	24.8	7.2
хімічная і нафтахімічная	25.6	2.3
машынабудаванне і металаапрацоўка	13.4	1.6
дрэваапрацоўка	9.8	2.5
будаўнічых матэрыялаў	8.0	3.0
лёгкая	6.3	0.6
харчовая	6.5	-2.9
Увогуле ў эканоміцы	11.9	-1.4

Заўвага. Рэнтабельнасць – %; змяненне – адсоткавых пунктаў (у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага году).

Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дынаміка знешняга гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Структура сальда гандлёвага балансу па групах тавараў, USD млн

групы тавараў:	ст.06-сак.06	ст.07-сак.07	змяненне
інвестыцыйныя	121.8	39.5	-82.3
прамежкавыя:	-219.5	-729.8	-510.3
энергетычныя	42.3	-445.2	-487.5
іншыя	-261.8	-284.6	-22.8
спажывецкія	-34.7	-139.0	-104.3
Усяго	-162.3	-855.4	-693.1

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дзяржаўныя фінансы: зьмена структуры даходаў і выдаткаў кансалідаванага бюджэту

За студзень-сакавік даходы кансалідаванага бюджэту склалі 53.1% ад ВУП, што на 2.2 адсоткавага пункту вышэй за мінулагодні ўзровень. Рост даходаў у першую чаргу звязаны з зьменамі падаткаабкладаньня нафтаперапрацоўкі: за першыя тры месяцы гадавы плян па экспартных мытах быў перавыкананы на 25.9%. У сувязі з гэтым Міністэрства фінансаў агучыла неабходнасьць перагляду бюджэту на 2007 г. да канца першага паўгодзьдзя.

Выдаткі кансалідаванага бюджэту склалі 43.6%, што ніжэй за ўзровень студзеня-сакавіка 2006 г. на 3 адсоткавыя пункты. Скарачэньне адбылося ў асноўным за кошт зніжэньня выдаткаў на нацыяльную эканоміку (на 1.9% ад ВУП). У выніку ўтварыўся прафіцыт бюджэту ў памеры BYR 1.9 трлн, ці 9.5% ад ВУП (4.3% ад ВУП у 2006 г.). Большая частка прафіцыту была накіраваная на павелічэньне дэпазытаў ураду ў банкаўскай сыстэме: з пачатка году яны выраслі на USD 543.5 млн. На дадзены момант аб'ём назапашаных сродкаў перавышае памер запазычанасьці за газ, назапашанай з пачатку году.

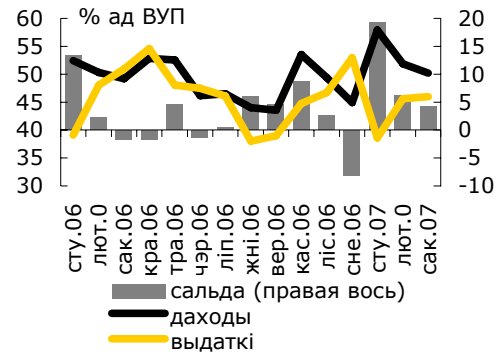
Манетарная палітыка: павелічэньне ўзроўню ліквіднасьці ў банкаўскай сыстэме

У красавіку НББ па-ранейшаму абмяжоўваў прапанову грошай з дапамогай унутраных апэрацыяў. Аднак за кошт стымуляваньня пазыкаў камэрцыйных банкаў за мяжой і наступнага павелічэньня прапановы валюты на ўнутраным рынку НББ здолеў павялічыць золатавалютныя рэзэрвы на 3.4% м/м. Апроч таго, адбывалася зніжэньне рублёвых дэпазытаў ураду ў НББ (на 14.5% м/м), што павялічвала грашовую прапанову. У выніку ў красавіку грашовая база павялічылася на 9.4% м/м, а ў гадавым вымярэньні яе рост паскорыўся да 24.7% г/г (22.2% г/г у сакавіку).

У выніку павелічэньня ўзроўню ліквіднасьці ў банкі захоўвалі высокія тэмпы крэдытаваньня. Аднак у сувязі з высокім узроўнем назапашанай крэдытнай запазычанасьці заўжылася некаторае згасаньне крэдытнага буму – у красавіку тэмп росту крэдытаваньня эканомікі склаў 58.4% г/г (60.2% г/г у сакавіку). Адначасова з гэтым адбылося павелічэньне лішкавых рэзэрваў банкаў праз набыцьцё каштоўных папераў НББ. Гэта прывяло да нязначнага зніжэньня працэнтных ставак на асобных сэгмэнтах крэдытна-дэпазытнага рынку, хоць у цэлым яны засталіся на даволі высокім узроўні. Таму паводзіны эканамічных агентаў істотна не зьмяніліся: захаваліся тэндэнцыі да паскарэньня росту валютных дэпазытаў і запаvolеньня росту рублёвых дэпазытаў. Аб'ём наяўных грошай у абароце ў красавіку павялічыўся на 8.5% м/м, а тэмп іх росту ў гадавым вымярэньні склаў 25.9% г/г (27.7% у сакавіку). Рублёвая грашовая маса павялічылася ў красавіку на 3.7% м/м, а шырокая грашовая маса – на 2.7% м/м. У гадавым вымярэньні тэмпы іх росту склалі адпаведна 29.4 і 29.7% г/г (32.2 і 34.2% г/г у сакавіку).

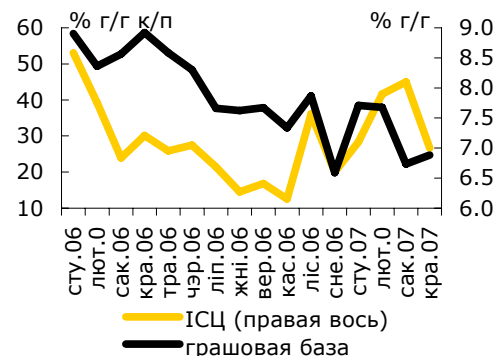
У красавіку Міністэрства статыстыкі і аналізу зарэгістравала зніжэньне спажывецкіх коштаў на 0.2% м/м, пасля чаго інфляцыя вярнулася ў прагразаваныя межы і склала 7% г/г. Пры гэтым цэны практычна на ўсе тавары і паслугі (апроч паслугаў ЖКГ) вырасьлі. Апошнія патаньнелі з-за зарэгістраванага зніжэньня коштаў ацяпленьня і водазабеспячэньня (на 24.4 і 1.1% м/м адпаведна). Аднак тарыфы на гэтыя паслугі ў красавіку не зьмяніліся. Такім чынам, зніжэньне інфляцыі – гэта статыстычны эфэкт пераходу на летні ацяпляльны пэрыяд.

Кансалідаваны бюджэт

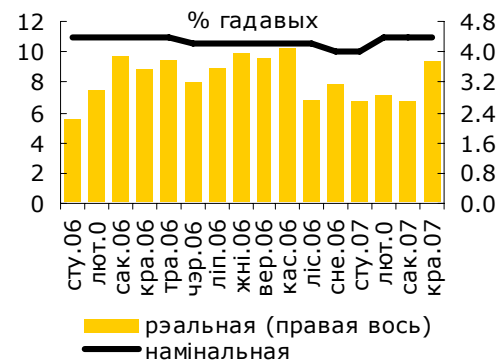
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовая база і ІСЦ

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансаваньня

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Банкаўскі сэктар: пачатак працы бюро крэдытных гісторыяў

З 1 траўня ў краіне пачало функцыянаваць бюро крэдытных гісторыяў пры НББ. Мяркуецца, што яно будзе спрыяць зьніжэньню крэдытных рызыкаў у эканоміцы праз збор у банкаў інфармацыі аб крэдытных угодах для фармаваньня гісторыі пазычальнікаў. У сваю чаргу, камэрцыйныя банкі пры выдачы крэдыта маюць права атрымліваць аб бюро на платнай аснове крэдытную гісторыі пазычальнікаў, як фізычных, так і юрыдычных асобаў. На сёньняшні дзень яшчэ не прыняты законапраект, які рэгулюе дзейнасьць такога інстытуту, і ён дзейнічае на падставе інструкцыі НББ (адпаведны закон мусіць быць прыняты да канца бягучага году). Такім чынам, беларуская банкаўская сыстэма будзе мець магчымасьць выкарыстоўваць дадатковы інструмэнт зьніжэньня крэдытнай рызыкі, які, аднак, стане эфэктыўным толькі пасля пэўнага пэрыяду зьбіраньня інфармацыі. Апроч таго, ва ўмовах дырэктыўна стымуляванага крэдытаваньня яго эфэктыўнасьць будзе абмежаваная.

Эканамічныя тэндэнцыі		2 кв. 05	3 кв. 05	4 кв. 05	1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	1 кв. 07	лют. 07	сак. 07	кра. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	8.4	8.7	10.7	11.0	9.6	8.6	10.8	8.4	--	--	--
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	9.1	9.0	9.4	11.0	10.3	9.6	9.9	8.4	9.0	8.4	8.7
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	10.3	9.7	10.5	13.5	12.6	12.2	11.3	5.9	6.9	5.9	6.7
Рэальная сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г нар.	10.1	3.0	2.1	10.1	6.9	2.2	6.1	4.4	5.2	4.4	4.0
ІСЦ	% г/г к/п	10.0	9.8	8.0	6.8	7.0	6.4	6.6	8.1	7.9	8.1	7.0
ІЦВПП	% г/г к/п	12.1	10.5	10.2	8.3	8.1	8.0	8.5	11.6	22.6	11.6	12.9
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	17.2	15.1	11.5	27.5	24.9	29.3	13.6	6.3	4.3	13.5	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	3.6	7.8	-5.3	51.3	37.0	30.0	23.5	21.1	19.8	15.5	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	345	43	-527	-136	-786	-1215	-2398	-836	-652	-836	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	884	816	510	115	-289	-558	-1512	--	--	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	6.7	3.7	1.7	1.5	-1.8	-2.1	-4.1	--	--	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	1130	1189	1297	1290	1154	1155	1383	1535	1303	1535	1565
Грашовая база	% г/г к/п	39	50	74	53	48	38	20	22	38	22	25
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	15	14	12	12	11	12	12	13	13	14	14
Абменны курс (афіцыйны) BYR/USD	с/п	2151	2150	2150	2151	2146	2142	2141	2141	2142	2143	2144
Абменны курс (афіцыйны) BYR/EUR	с/п	2713	2623	2558	2587	2694	2729	2761	2805	2797	2838	2889

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Намінальны ВУП	BYR трлн	9.134	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79231
Намінальны ВУП*	USD млрд	8.7	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9
Рост рэальнага ВУП	% г/г	5.8	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9
Прамысловая вытворчасць	% г/г	7.8	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	9.3	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1
ІСЦ	% г/г с/п	168.6	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	107.5	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6
ІЦВПП	% г/г с/п	185.3	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3
ІЦВПП	% г/г к/п	166.4	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	19.4	10.9	9.8	24.4	35.7	15.8	21.8
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	21.5	11.1	9.0	25.1	40.3	3.0	33.0
Бягучы рахунак	USD млн	-338	-394	-311	-424	-1206	510	-1512
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.9	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.7	-4.1
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	119	96	453	170	163	303	351
Міжнародныя рэзервы	USD млн	357	347	457	474	770	1297	1383
Сальда дзяржбюджэту	% ВУП	-0.6	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	2.2
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	4.5	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5
Знешні доўг (суцэльны)	% ВУП к/п	24.4	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	18.6
Грашовая база	% г/г к/п	52	225	32	50	42	74	20
Абменны курс (НББ)	BYR/USD с/п	1035	1394	1784	2075	2160	2154	2145
Абменны курс (НББ)	BYR/USD к/п	1213	1580	1920	2156	2170	2152	2140
Спрэд**	% с/п	44.4	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд**	% к/п	2.8	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR с/п	651	1239	1690	2353	2684	2681	2692
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR к/п	1097	1392	1989	2695	2956	2550	2817

* ВУП у даляравым эквіваленце за 2000 г. разлічаны па рынковым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

** спрэд паміж безнаяўным курсам ценявога рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	змены год да году	нар.	нарастаючым вынікам
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	ПЗІ	простыя замежныя інвестыцыі
к/п	на канец перыяду	с/п	сярэдняя за перыяд
м/м	змены за месяц	трлн	трыльён
млн	мільён	ЭЗ	Эўрапейскі Звяз
млрд	мільярд		